

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu răspundere limitată „International Multimodal Logistic”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „International Multimodal Logistic” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului material cauzat în urma acțiunilor ilicite de către organul de urmărire penală și procuraturii,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „International Multimodal Logistic” și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 22 decembrie 2015,

c o n s t a ț ă:

La data de 15 septembrie 2015, SRL „International Multimodal Logistic” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministrului Justiției al RM cu privire la repararea prejudiciului material cauzat în urma acțiunilor ilicite de către organul de urmărire penală și procuraturii.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, SRL „International Multimodal Logistic”, acționînd în calitate de expeditor a organizat transportarea mărfii (tutun fermentat) ce aparține SRL „Invest Capital Grupp” cu containerele nr. nr. MRKU 2282530, MSKU 1793645, MSKU 1555204, MSKU 9601693, MRKU 3871468, MRKU 267428 din Brazilia în Republica Moldova, r-nul Camenca.

Menționează că, la data de 24 decembrie 2014, containerele cu marfă încărcată pe mijloacele de transport cu numere de înmatriculare ANWW 999/ANAS 363, ANJJ 555/ANAC 575, BH 8062BX/BH9697 XX, BH7084CB/BH2059XT, BH1461CT/BH6368 XO, BH2377AT/BH6049 XP au intrat în terminalul vamal Chișinău nr.3029 pentru perfectarea documentelor și procedurilor vamale în vederea importării mărfii ce aparține SRL „Invest Capital Grupp” și transportarea ei la destinație.

Susține că, fără a perfecta acte de ridicare, DUP a Serviciului Vamal a dispus reținerea mărfii împreună cu containerele și mijloacele de transport, iar după trei săptămîni de reținere nejustificată, la data de 12 ianuarie 2015 a fost pus sechestru pe tutunul fermentat, pe containere și mijloacele de transport, recunoscîndu-le în calitate

de corpuri delictive în cauza penală nr.2015869005, intentată de DUP a Serviciului Vamal, în temeiul art.248 alin.(5) lit. b) și d) Cod penal, care nu era intentată la momentul reținerii pretinselor corpuri delictive.

Mai susține că, în cadrul urmăririi penale a fost pus sub învinuire Formusatii Serghei, fiind învinuit că în calitate de administrator al SRL „Invest Capital Grupp” împreună cu alte persoane în curs de identificare, pe parcursul lunii decembrie 2014, folosind documente false au organizat trecerea prin frontiera vamală a RM a șase containere cu tutun.

Consideră că, aplicarea sechestrului asupra containerelor a fost contrară legii, deoarece acestea erau în posesia SRL „International Multimodal Logistic”, dar nu a persoanelor învinuite, neavând nici o legătură cu infracțiunea încriminată lui Serghei Formusatii.

Afirmă că, nefiind de acord cu aplicarea sechestrului asupra containerelor care genera cheltuieli suplimentare și nejustificate în calitate de expeditori, a solicitat în repetate rânduri Serviciului Vamal, Biroului Vamal, Procuraturii Generale, Inspectoratului de Poliție Botanică și Procuraturii Botanică descărcarea tutunului din containere și eliberarea acestora, însă a primit refuz.

Mai afirmă că, prin ordonanța din 27 ianuarie 2015, procurorul în Procuratura Botanică mun. Chișinău, Victor Socol, a dispus eliberarea mijloacelor de transport cu numere de înmatriculare ANWW 999/ANAS 363, ANJJ 555/ANAC 575, BH 8062BX/BH9697 XX, BH7084CB/BH2059XT, BH1461CT/BH6368 XO, BH2377AT/BH6049 XP, însă în privința solicității SRL „International Multimodal Logistic” privind eliberarea containerelor, care era în situație similară, cererea a fost respinsă, motivând că containere au fost folosite la transportarea tutunului de la etapa inițială și nu este stabilit proprietarul legal și că o careva solicitare de eliberare a acestora de la reprezentanții companiei maritime „Maersk Line” nu a parvenit.

Reține că, nefiind de acord cu ordonanța procurorului Victor Socol din 27 ianuarie 2015, a contestat-o în partea refuzului eliberării containerelor, în temeiul art.299¹ Cod de procedură penală, s-a adresat cu plîngere procurorului Botanică, mun. Chișinău solicitînd anularea parțială a ordonanței din 27 ianuarie 2015, în privința respingerii cererii privind eliberarea containerelor și restituirea acestora SRL „International Multimodal Logistic”, însă nu a primit nici un răspuns, fapt pentru care a contestat acțiunile organului de urmărire penală și a Procuraturii Botanică mun. Chișinău în instanța de judecată.

Afirmă că, prin încheierea Judecătoriei Botanică mun. Chișinău din 30 martie 2015, irevocabilă, a fost admisă cererea SRL „International Multimodal Logistic” și declarată nulă ordonanța procurorului în Procuratura Botanică mun. Chișinău, Victor Socol din 27 ianuarie 2015, în partea în care s-a refuzat restituirea către SRL „International Multimodal Logistic” a șase containere și a fost dispusă restituirea bunurilor solicitate.

Invocă că, prin încheierea Judecătoriei Botanică mun. Chișinău din 11 martie 2015, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 martie 2015, s-a dispus scoaterea de sub sechestru și eliberarea tutunului și a containerelor.

Menționează că, în legătură cu acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și a procuraturii, societatea a fost pusă în situația de a suporta cheltuieli suplimentare legate de inactivitatea și staționarea containerelor în terminalul vamal, achitînd

companiei maritime „Maerks Line” 8 240 dolari SUA cu titlu de prejudiciu pentru staționarea containerelor peste termenul de utilizare gratuită.

Totodată, susține că, la reținerea containerelor, organul de urmărire penală nu a dispus păstrarea acestora în depozitul vamal sub supraveghere, dar le-a păstrat în terminal vamal, gestionat de către SA „Lusmecon”, fapt ce a generat reclamantei cheltuieli suplimentare legate de servicii terminal în sumă totală de 120 650 lei.

Solicită, încasarea din bugetul de stat al RM a compensației pentru repararea prejudiciului material a sumelor de 8240 dolari SUA și 120 650 lei în legătură cu acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și a sumei de 9 350 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 septembrie 2015 a fost atras în proces Procuratura Generală a RM în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 22 decembrie 2015 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prima instanță a reținut că, pentru aplicabilitatea Legii nr.1545 din 25 februarie 1998, în fiecare caz în care se pretinde încasarea despăgubirilor materiale cauzate prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, urmează să existe și să fie întrunite cumulativ (minim o condiție), atât circumstanțele prevăzute de art.6 dreptul la repararea prejudiciului, cât și de art. 3 cazurile de reparare a prejudiciului material și moral. Astfel, prevederile art. art. 6 și 3 ale Legii menționate nu pot fi aplicate separat. SRL „International Multimodal Logistic” în cauza principală nu a fost suspusă urmăririi penale și nu a fost subiectul în cadrul procesului penal, în privința acestuia nu a fost emisă vre-o sentință de achitare sau vre-o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală, astfel, nu este în drept să pretindă repararea prejudiciului prin prisma Legii cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016 a fost respins apelul declarat de către SRL „International Multimodal Logistic” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 17 august 2016, SRL „International Multimodal Logistic” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea apelului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu hotărârile instanțelor inferioare, deoarece circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost elucidate pe deplin, au fost încălcate sau aplicate eronat normele de drept material și procedural, iar erorile comise au dus la soluționarea greșită a cauzei.

Susține că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, fiind obligată să indice cu claritate argumentele pe care își întemeiază decizia. Or, abținerea instanței de la furnizarea unui răspuns explicit, constituie o încălcare a art. 6 § 1 CEDO, încălcări ce au dus la emiterea unei decizii judecătorești neîntemeiate, ilegale, contrare prevederilor art. art. 239, 240, 241, și 373 CPC.

Prin referința depusă la data de 21 septembrie 2016, Procuratura Generală a RM a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil și menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe pe care le consideră legale și întemeiate.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat copia deciziei contestate în adresa recurenteii la data de 10 iunie 2016 (f. d. 161), însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia de către ultima.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SRL „International Multimodal Logistic” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentul invocat în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanțele ierarhic inferioare, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către SRL „International Multimodal Logistic”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul SRL „International Multimodal Logistic” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul Societății cu răspundere limitată „International Multimodal Logistic” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic